

Εκπαιδευτικό Σενάριο

Τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια της Λεκάδας στο lexikolefkadas.gr

Γενική περιγραφή περιεχομένου:

Με την παρούσα επιδιώκεται η γνωριμία των μαθητών με τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια του τόπου τους μέσω του Ψηφιακού Λεξικού του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος (lexikolefkadas.gr). Η ψηφιακή αυτή πλατφόρμα στην οποία έχει μεταφερθεί (και συνεχίζει να μεταφέρεται) το υλικό από έντυπα λεξικά και γλωσσάρια του τοπικού γλωσσικού ιδιώματος πέρα από την κλασική της χρήση ως λεξικό, μπορεί να αποτελέσει και μια μικρή τοπική ψηφιακή εγκυκλοπαίδεια, μέσω της οποίας οι μαθητές μπορούν να αντλήσουν υλικό για τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια του νησιού και με αφορμή αυτό να προβούν σε περαιτέρω έρευνα σε σχετική βιβλιογραφία, αλλά και έρευνα πεδίου.

Πιο συγκεκριμένα καλούνται μέσω του πεδίου αναζήτησης του lexikolefkadas.gr (και με την προϋπόθεση ότι έχουν εξοικειωθεί με την χρήση της πλατφόρμας) και χρησιμοποιώντας τις λέξεις: παιχνίδι, παίγνια, παιδικός κλπ. να βρουν τα λήμματα που σχετίζονται με παραδοσιακά, παιδικά αρχικά (και ενηλίκων σε μια δεύτερη φάση), παιχνίδια και τις πληροφορίες που τα συνοδεύουν και να τα καταγράψουν.

Στη συνέχεια να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτά, είτε μέσω της έντυπης βιβλιογραφίας ή μέσω συνεντεύξεων με ηλικιωμένους.

Παράλληλα μέσω της διαδικασίας, μπορούν να τεθούν προβληματισμοί στους μαθητές σχετικά με την αξία του παιχνιδιού, ως μέσο έκφρασης αλλά και δημιουργίας, και με το αν θεωρούν ότι τα παιχνίδια της εποχής τους καλύπτουν τις ανάγκες των παιδιών ή όχι και ποιες είναι οι προτάσεις τους.

Το προτεινόμενο αποτέλεσμα αυτού του σεναρίου είναι η αναβίωση των παραδοσιακών παιχνιδιών από τους μαθητές.

Επίπεδο Δυσκολίας: Μέτριας Δυσκολίας

Εκπαιδευτική Βαθμίδα: Δημοτικό

Θεματική Ταξινόμια: Ευέλικτη Ζώνη

Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα: 6-9, 9-12

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα:

Το ερώτημα που αποτέλεσε τη βάση αυτού του σεναρίου είναι απλά μια φράση: "Τι παιχνίδια παίζουν τα παιδιά σήμερα;"

Τα παιδιά στις μέρες μας, μιλώντας πάντα για το νησί μας, μιας και στις μεγάλες πόλεις έχει ήδη εκλείψει, παίζουν όλο και λιγότερο στο δρόμο με τους φίλους τους, σχεδόν έχουν πάψει να αυτοσχεδιάζουν και οι μονές κινητικές τους δραστηριότητες αφορούν στην ενασχόλησή τους με αθλητικές δραστηριότητες και εκμάθηση χορών .

Το κύριο ενδιαφέρον τους και ανάλογα την ηλικία τους σχετίζεται με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών, στον ελεύθερο χρόνο τους και ό,τι αυτό συνεπάγεται (ηλεκτρονικά και διαδικτυακά παιχνίδια, παρακολούθηση ταινιών, κ.λπ.) Το ελεύθερο ή με κανόνες παιχνίδι σε εξωτερικούς χώρους δεν είναι στις προτεραιότητές τους, όσο μεγαλώνουν, για πολλούς λόγους που μπορούν να αποτελέσουν και αφορμή για σχετική συζήτηση με τα παιδιά.

Εκτιμώμενος χρόνος κάθε δραστηριότητας: 1-3 ώρες

Στόχοι:

- Να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια του τόπου τους
- Να έρθουν σε επαφή με την έρευνα χρησιμοποιώντας έντυπο και ψηφιακό υλικό.
- Να έρθουν σε επαφή με ανθρώπους μεγαλύτερων ηλικιών και να αντλήσουν πληροφορίες για το παρελθόν, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της συνέντευξης
- Να γνωρίσουν το Ψηφιακό Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος, lexikolefkadas.gr και τη χρήση του ως ψηφιακή τοπική εγκυκλοπαίδεια.
- Να προβληματιστούν σχετικά με την αξία του παιχνιδιού, με τον τρόπο που το παιχνίδι αποτελεί μέσο ανάπτυξης της δημιουργικότητας και της φαντασίας και με το αν το παιχνίδι που εκείνα έχουν συνηθίσει καλύπτει τις ανάγκες τους
- Να μπουν στη διαδικασία καταγραφής και κατηγοριοποίησης των παιδικών παραδοσιακών παιχνιδιών
- Να συνειδητοποιήσουν τη συνέχεια που υπάρχει σε οτιδήποτε στη ζωή μας, και άρα και στο παιχνίδι, μέσω των πληροφοριών που θα συγκεντρώσουν για κάθε παιχνίδι, το παρελθόν και το παρόν του,
- Να αποκτήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη
- Να προβληματιστούν και να ανακαλύψουν τρόπους αναβίωσης των παιδικών παραδοσιακών παιχνιδιών

Στάδια:

A. Συζήτηση σχετικά με το παιχνίδι - Ανίχνευση των γνώσεων τους σχετικά με τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια

- Ζητάμε από τα παιδιά να μας περιγράψουν τον τρόπο που παίζουν, τι παιχνίδια προτιμούν και να μας πουν τι θα έπαιζαν σε έναν εξωτερικό χώρο, στο δρόμο.
- Αναφέρουμε στα παιδιά μερικά παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια και ζητάμε να μας πουν αν τα γνωρίζουν

B. Γνωριμία με τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια μέσω του Ψηφιακού Λεξικού του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος, lexikolefkads.gr

- Χρησιμοποιούμε το lexikolefkads.gr ως ψηφιακή τοπική εγκυκλοπαίδεια
- Αναζητούμε στο πεδίο αναζήτησης του lexikolefkads.gr τις λέξεις: παιχνίδι, παιδικός, παίγνιο κ.λπ
- Μελετούμε τα ευρήματά μας και τα καταγράφουμε, δημιουργώντας έναν κατάλογο των παιδικών παραδοσιακών παιχνιδιών της Λευκάδας.

Γ. Περαιτέρω έρευνα για τα παιδικά παραδοσιακά παιχνίδια της Λευκάδας

- Με βάση τον κατάλογο των παιδικών παραδοσιακών παιχνιδιών που έχουμε συγκεντρώσει μετά την αναζήτησή μας στο lexikolefkads.gr , αναζητούμε περισσότερες πληροφορίες στη Δημόσια και τη Χαραμόγλειο Ειδική Λευκαδιακή Βιβλιοθήκη.
- Συμπληρώνουμε το κατάλογο με τυχόν νέα ευρήματα και ψάχνουμε περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την ιστορία του κάθε παιχνιδιού, τους κανόνες κ.λπ.
- Προσεγγίζουμε ηλικιωμένους από την πόλη της Λευκάδας και τα χωριά και ετοιμάζουμε συνεντεύξεις με ερωτήματα σχετικά με τα παιχνίδια των παιδικών τους χρόνων.
- Κατηγοριοποιούμε τα τελικά ευρήματά μας:
  - α) Παιχνίδια της Πόλης
  - β) Παιχνίδια των χωριών
  - γ) Παιχνίδια ατομικά
  - δ) Παιχνίδια ομαδικά
  - ε) Παιχνίδια με κίνηση ή χωρίς
  - στ) Παιχνίδια με ρίζες στα αρχαία ή τα βυζαντινά χρόνια

ζ) Παιχνίδια με βοηθητικά αντικείμενα και χωρίς κ.λπ

- Σύγκριση με τα σημερινά παιχνίδια, Ομοιότητες και διαφορές.
- Μελετάμε την ιστορική αναδρομή των παιχνιδιών και καταγράφουμε τις αλλαγές που υπέστησαν στον χρόνο
- Σε μια δεύτερη βάση συγκεντρώνουμε πληροφορίες και υλικό για τα παιχνίδια των ενηλίκων (αμπαλί, τυχερά παιχνίδια γιορτών Δωδεκαημέρου κ.λπ)

Δ' Αναβίωση των παραδοσιακών παιχνιδιών

- Συζήτηση σχετικά με τους τρόπους που μπορούν να παιδιά να παρουσιάσουν τα παραδοσιακά παιχνίδια σε μια προσπάθεια αναβίωσή τους - Ιδέες και προτάσεις
- Προγραμματισμός
- Παρουσίαση τους, στους γονείς ή σε μεγαλύτερο κοινό

Ε' Αξιολόγηση του προγράμματος - περαιτέρω συζήτηση σε σχέση με τα παιδικά παιχνίδια

- Τα παιδιά αξιολογούν το αποτέλεσμα του προγράμματος και προβληματίζονται σχετικά με το μέλλον του παιχνιδιού γενικά.

ΣΤ' Ιδέες και Προτάσεις

- Ημέρα αναβίωσης παραδοσιακών παιχνιδιών: Καθιέρωση μιας ημέρας το χρόνο που θα αναβιώνουν τα παραδοσιακά παιχνίδια από τα παιδιά και τους παππούδες τους ή ηλικιωμένους από το ΚΑΠΥ κ.λπ
- Έκθεση παραδοσιακών παιχνιδιών: Συλλογή και έκθεση παραδοσιακών παιχνιδιών (μπαμπίνια, στεφάνια, καραμούζες, τσαμπούνες κ.λπ)
- Εικαστικό εργαστήρι: Δημιουργία παραδοσιακών παιχνιδιών
- Έκθεση παλιάς φωτογραφίας με θέμα: Παραδοσιακά παιχνίδια
- Δημιουργία μικρής εφημερίδας ή φυλλαδίου που παρουσιάζει τα παραδοσιακά παιχνίδια της Λευκάδας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1) lexikolefkads.gr

2) Πανταζή Κοντομίχη: Λαογραφικά Σύμμεικτα Λευκάδας, εκδ. Γρηγόρη

3) Εφημερίδες ΚΑΡΣΑΝΙΚΑ ΝΕΑ: στήλη "Παίγνια παλαιών Καρσάνων", Δημήτρης Κατωπόδης

4) Εφημερίδα ΗΧΩ της Λευκάδας φ.63/1992 "Υπαίθρια παίγνια παλαιών Καρσάνων" Παλαιός Καρσάνος (Δημήτρης Κατωπόδης)

5) Παλαιά παιχνίδια της Λευκάδας για μικρούς και για μεγάλους στο lexikolefkadas.gr και τις πηγές του (lexikolefkadas.gr)